PWYLLGOR YR AMGYLCHEDD, CYNLLUNIO A THRAFNIDIAETH

Dyddiad:	Dydd Mercher 29 Mai 2002
Amser:	2.00 hyd 4.45 pm
Lleoliad:	Ystafell Bwyllgora 3, Adeilad y Cynulliad Cenedlaethol

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU

CYNLLUN GOFODOL CYMRU - ADRODDIAD AR GYNNYDD A'R YMATEB I'R YMGYNGHORIAD

Pwrpas

1. Sôn wrth y Pwyllgor am hynt y gwaith o baratoi Cynllun Gofodol Cymru ac adrodd ar ganlyniad yr ymgynghoriad diweddar ar *Cynllun Gofodol Cymru - Llwybr i Ddatblygu Cynaliadwy*.

Crynodeb

2. Mae'r adroddiad hwn yn disgrifio'r gwaith a wnaed hyd yma o ran paratoi Cynllun Gofodol Cymru ac yn amlinellu'r prif faterion sy'n deillio o'r ymarfer ymgynghori diweddar ar gynnwys y Cynllun a sut i'w gyflawni.

Amseru

3. Ymgynghorwyd ar gynnwys y Cynllun a sut i'w gyflawni rhwng Medi a Rhagfyr 2002. Caiff Cynllun Gofodol Cymru ei baratoi erbyn Mawrth 2003.

Cefndir

4. Darparodd Gwellcymru'r sail ar gyfer paratoi Cynllun Gofodol Cymru (WSP). Roedd yn cynnwys ymrwymiad i baratoi fframwaith datblygu gofodol newydd, sy'n gysylltiedig â pholisïau'r Cynulliad, ac a fydd yn cael ei ddiweddaru'n rheolaidd gyda help y rheini yr effeithir arnynt. Roedd hefyd yn cynnwys ymrwymiad i roi'r fframwaith (Cynllun) yn ei le erbyn Mawrth 2003. Mae'r ymrwymiad i baratoi Cynllun Gofodol Cymru wedi'i ailddatgan gan Cynllun i Gymru.

Ymgynghori ar ei gynnwys a sut i'w gyflawni

5. Rhwng Medi a Rhagfyr 2001, ymgynghorwyd â'r cyhoedd ar y ddogfen *Cynllun Gofodol Cymru - Llwybr i Ddatblygu Cynaliadwy*. Roedd y ddogfen ymgynghori yn amlinellu cefndir Cynllun Gofodol Cymru, gan gynnwys ei ddibenion, materion posibl i'w trafod a sut i'w gyflawni. Erbyn diwedd y cyfnod ymgynghori, roedd 75 ymateb wedi dod i law, gan awdurdodau lleol a sefydliadau busnes ac amgylcheddol yn bennaf. **Mae'r ddogfen yn yr Atodiad yn dadansoddi'r sylwadau a dderbyniwyd**. Bydd y ddogfen yn cael ei chyhoeddi fel cofnod o'r ymarfer ymgynghori, a thestun llawn yr ymatebion yn cael eu gosod yn llyfrgell y Cynulliad.

6. Er bod yr ymarfer ymgynghori wedi codi sawl mater y bydd angen eu hystyried yn ystod y camau sy'n weddill o baratoi'r Cynllun, roedd cefnogaeth aruthrol i'r gwaith paratoi hwnnw. Mae nifer o faterion yn dod i'r amlwg dro ar ôl tro - yn eu plith, statws y Cynllun, rôl gwaith ar y cyd rhwng rhanbarthau a'r amser sydd ar gael i baratoi'r Cynllun.

Statws

7. Rwyf wedi rhoi ystyriaeth ofalus i'r sylwadau o blaid ac yn erbyn rhoi statws statudol i'r Cynllun. O ystyried popeth, rwy'n cytuno gyda mwyafrif yr ymatebwyr y dylai fersiwn gyntaf y Cynllun gael statws polisi cynllunio cenedlaethol, fel Polisi Cynllunio Cymru a Pholisi Cynllunio Mwynau Cymru. Pe bai cyfle am ddeddfwriaeth sylfaenol yn codi, byddwn am gyflwyno dyletswydd statudol ar i'r Cynulliad baratoi Cynllun Gofodol, tebyg i'r gofyniad i greu Cynllun Datblygu Cynaliadwy. Rwy'n bwriadu parhau i adolygu'r posibilrwydd o gynnwys cynlluniau'r dyfodol fel rhan o'r system cynllun datblygu statudol, a byddaf yn rhoi ystyriaeth ofalus i'r ymatebion a gafwyd i Cynllunio: Cyflawni dros Gymru yn hyn o beth.

Gweithio rhanbarthol ar y cyd

8. O ran gweithio rhanbarthol ar y cyd, nid yw'n fwriad gennyf bod Cynllun Gofodol Cymru yn disodli'r gwaith gwerthfawr a wneir gan awdurdodau lleol ac eraill yn llunio datganiadau rhanbarthol. Yn hytrach, bydd y Cynllun yn canolbwyntio ar y materion strategol hynny sydd o bwys cenedlaethol. Bydd y Cynllun yn adeiladu ar waith rhanbarthol ar y cyd sy'n mynd rhagddo eisoes, lle y bo'n briodol, ac yn nodi'r materion a'r ardaloedd daearyddol hynny lle y mae angen rhagor o waith. Gallai hefyd gynnig ffordd i Lywodraeth Cynulliad Cymru gefnogi a chydnabod gwaith rhanbarthol ar y cyd yn ffurfiol.

Amserlen

9. Mae'r amserlen i gael Cynllun Gofodol cyntaf Cymru yn barod erbyn Mawrth 2003 yn uchelgeisiol, ond yn bosibl. Ni fydd y Cynllun arloesol cyntaf yn ceisio ateb pob cwestiwn: rhan o'i rôl fydd nodi'r prif faterion gofodol, gan gydnabod lle y bo gwaith ar y gweill i ymdrin â hwy,

ac os nad oes, ysgogi rhagor o waith.

Gweithio mewn Partneriaeth

10. Mae Cynllun Gofodol Cymru yn cael ei baratoi mewn ffordd gynhwysol ar y cyd â llywodraeth leol, busnesau a'r sector gwirfoddol. Mae Bwrdd Rheoli sy'n cynrychioli'r sectorau hyn, Llywodraeth Cynulliad Cymru a'i asiantaethau yn arwain y gwaith o baratoi'r Cynllun. Mae Rhwydwaith Cynllunio Gofodol mwy wedi'i sefydlu hefyd er mwyn darparu fforwm i bobl gymryd rhan yn y Cynllun ac ymgynghori arno mewn ffordd ddeallus. Caiff llawer o grwpiau â diddordeb eu cynrychioli ar y fforwm gan gynnwys awdurdodau lleol, y sector gwirfoddol, academia, busnesau a Chyrff Cyhoeddus a Noddir gan y Cynulliad. Mae'r Rhwydwaith wedi cyfarfod, ar ffurf cynadleddau, ar adegau allweddol yn y broses o baratoi'r Cynllun. Hefyd, cynhaliwyd cyfarfodydd neu gyflwyniadau - neu maent ar y gweill - gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, y sector busnes, a Phartneriaethau Busnes a Gwledig y Cynulliad. Mae'r tri gweithdy a gynhaliwyd ledled Cymru yn ystod y mis diwethaf wedi rhoi cyfle i'r rheini sydd â diddordeb helpu i baratoi'r Cynllun.

Sail i'r ymchwil

11. Mae contract ymchwil wedi'i ddyfarnu fel bod tystiolaeth yn sail i'r Cynllun. Bydd yr ymchwil, a wneir gan ECOTEC Research and Consulting ar y cyd ag Adran Cynllunio Dinesig a Rhanbarthol Prifysgol Caerdydd, Uned Ymchwil Economaidd Cymru, Cambridge Econometrics a WS Atkins, yn archwilio goblygiadau gofodol polisi presennol Llywodraeth Cynulliad Cymru, yn darparu data cefndirol cymdeithasol-economaidd, dadansoddiadau a mapiau, ac yn nodi'r hyn sy'n debygol o hybu newid. Er mwyn profi canfyddiadau sy'n dod i'r amlwg, cynhaliwyd gweithdai yn ddiweddar yng Nghaerfyrddin, Caerleon a Llandudno. Yn ystod cam terfynol y contract ymchwil, bydd amrywiaeth o opsiynau gofodol yn cael eu datblygu a bydd eu goblygiadau, o ran trafnidiaeth a defnydd tir, yn cael eu hasesu. Bydd yr adroddiad ymchwil terfynol ar gael yn ddiweddarach yn yr haf.

Cydymffurfio, Goblygiadau Ariannol ac Effeithiau Eraill

12. Mae Adran 40 Deddf Llywodraeth Cymru 1998 yn cwmpasu'r gwaith o baratoi'r Cynllun, ac mae hefyd yn caniatáu i'r Cynulliad Cenedlaethol wneud unrhyw beth y cyfrifir ei fod yn hwyluso arfer unrhyw un o'i swyddogaethau, neu yn gydnaws â hynny neu'n atodol i hynny, gan gynnwys y rheini sy'n ymwneud â chynllunio. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol yn deillio o'r gwaith o baratoi Cynllun Gofodol Cymru.

Themâu Trawsbynciol

13. Mae Cynllun Gofodol Cymru yn gyfle i greu persbectif gofodol ar gyfer datblygu a gweithredu polisi. Mae cysylltiad clir rhyngddo a Chynllun Datblygu Cynaliadwy'r Cynulliad a

pholisïau a strategaethau eraill. Bydd hefyd yn adlewyrchu ymrwymiad y Cynulliad i fynd i'r afael ag anfantais gymdeithasol a hyrwyddo cyfle cyfartal.

Camau Gweithredu ar gyfer Pwyllgor yr Amgylchedd, Cynllunio a Thrafnidiaeth

14. Gwahoddir y Pwyllgor i nodi'r adroddiad. Bydd adroddiad arall yn cael ei ddarparu yn yr hydref ar ôl i'r adroddiad terfynol gael ei dderbyn o'r contract ymchwil.

Enw Cyswllt

Neil Hemington est. 3351